

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi előfizetés: Negyedévre 5 korona, Évesre 19
 Külföldi előfizetés: Negyedévre 6, Évesre 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedem ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Irodalmi szalmaláng.

— jan. 21.

Budapestben a Petőfi-társaság tagjai Bartók Lajos helyére alelnökké Herczeg Ferencet választották meg.

Kiki emlékezhetik még rá, hogy a midőn a társaság január 6-án évi nagygyűlését tartotta, ezen a nagygyűlésen Jókai Mór elnök annak rendje és módja szerint el-síratván az elhunyt alelnököt, helyébe nyomban Pekár Gyulát ajánlotta, sőt egyenest fel is szőlította Pekárt az alelnökség elvállalására.

Most pedig ime az történt, hogy Pekár időközben visszalépett és a Petőfi-társaság alelnökévé Herczeg Ferencet választották meg.

Mindezt pedig azért írom meg ezen a helyen, mert Herczeg Ferenc megválasztása után mondott rövid köszönő beszédében kijelentette, hogy a társaság csak oly vállal

kozásban vegyen részt, mely erkölcsi sikerrel jár.

Vak aki nem látja, hogy ez világos célzás arra a Pekár Gyula indította mozgalomra, mely január 6-án megalapította a vidéki irodalmi körök hozzájárulásával a Nemzeti Irodalmi Szövetséget.

A Petőfi-társaság egy része már elejétől fogva nem jó szemmel nézte ezt a mozgalmat; de azért a többség mégis belement és a szalmakazal hirtelen lángja pirosra festette az eget és sokak lelkében azt a hiú álmodást keltette életre, hogy ez a pirosság az elzárkózottság hosszú éjt-szakája után a rég várt új eszmék, a forrón óhajtott nemzeti szellem hajnalhasadása.

És lám nem az volt, hanem csak igazi magyar szalmaláng, mely amily hamar égre tört, épp oly hamar ellobbant.

Még szerencse, hogy jókor történt ez az ellobbanás, mielőtt a biz-

tosan megjósolt kudarc bekövetkezett volna.

Okuljon ebből a vidék. — A Petőfi-társaság pedig gyorsan vonja be a kibontott lobogót és vegye szívére, amit új alelnöke a Petőfi nevével ékesített irodalmi társaság legfontosabb feladatának jelzett, vegye szívére, hogy a Petőfi-társaság legfontosabb feladata: *vagyonának szaporítása.*

Ugy van, dicső írók és költők, gyűjtsetek vagyont, szólítsátok adakozásra a nagylelkű hazafiakat, a gazdag örökhagyókat.

Hiszen bölcsen éneklé a daljáték Gáspár apója: pénzve ha van, mindene van!

Gyűjtsetek tehát pénzt, nagyon sok pénzt, akkor nem lesz szükség szalmakazlak felgyújtására s eszmék zűrzavara helyett azzal gyarapszik irodalmi híretek, hogy felette gazdagok vagytok földi javakban!

A kigyó.

A Szabadság számára írta: Zboray Aladár.

Az asszony. (Alig harminc éves, erős amazoni természetű. Nagy tüzes szemmel alig tudnak megpihenni. Csodaszép fehér kezeivel folytonosan babrálni kell valamit.)

Az ur. (szintén nincs több harminc évesnél. Szikár, csontos, afféle izomember valamely erőszakosan elfolytott tűz ég a szemében s egész valóján meglátszik, hogy erőszakolja a nyugodtságot.)

(Vasárnap délután van, tikkasztó a hőség. A kastély verandáján ülnek. A veranda tetejéről víz ömlik alá, a mely mint egy függőnyt von a veranda körül.)

Az asszony. (kissé bágyadtan nyújtózik.) Egy hajító fat nem ér ez az élet — higgyen nekem. Az ember fölkel lefekszik, aztán megint fölkel, megint lefekszik s a mi e két művelet közzé esik ez az unalom.

Az ur. (Az egyik karját nyújtogatja a levegőbe, mintha zsidó izmait akarná új életre serkenteni.) Én nem unom magamat soha.

Az asszony. Akkor maga a legboldogabb ember a földön.

Az ur. Maga tudja a legjobban, hogy nem vagyok az.

Az asszony. Jaj, csak megint ne kezdje azt a verkit nyaggatni. Azt hiszi olyan pokoli módon mulatságos mindig ugyanazt hallgatni. Dina én szeretem magát. (Mind a két szép kezét feléje nyújtja.) Hallgasson meg végre, elepedék meghalok, (ásit) látja barátom, amíg maguk így mókáznak, nekem mindig az álommal kell küzdenem.

Az ur. Pedig nem látszik, olyan álmos természetűnek.

Az asszony. Ugyan ne beszéljen mindig rólam. Furesa szokásnk van a férfiaknak. Ha egyedül vannak egy asszonnyal, csak két dologról tudnak beszélni, magukról és arról a kőről beszélnek.

Az ur. (Kidugja az ujját a vizesésbe.) Ma meleg idő van.

Az asszony. A méhek döngicsélnek a kas előtt. A fák levelei bágyadtan csüggnek az ágakon. és Szalóci Elek hallra untatja Dinát.

Az ur. Lássá, maga sem tud másról beszélni. A refrain magánál is ugyan az.

Az asszony. ugyan ne érzékenykedjék. Nem derogál, hanem untat. Valami különös, valami szokatlant szeretnék hallani. Nem azt az örökös sablont. Lássá Elek, engem eszeveszetteen untat az a szavalás, a mit véghez visz. Nem vagyunk gyermekek. Azért, hogy egy

kissé megkésve most játszuk el a vőlegényesdit, menyasszonyosdit, nem kell okvetlen gyermekesekké válnunk.

Az ur. De Dina, ne haragudjék, de mondja, miről beszéljen másról egy vőlegény, mint a szerelemről? Azt hiszi nem esik jól most, hogy végre eltévesztett utainkról visszatérve egymásra találunk, csak erről az egy témáról beszélni.

Az asszony. Nem. Határozottan nem. Tizenhétéves voltam, amikor először voltam menyasszony s akkor végig élveztem ezt a cukortengert és nem tehetek róla, nekem mindig az a gyöngy ur jut eszembe, a kit hét évig kellett tisztelnem ha ezt az émélygős esacsiskodást hallom.

Az ur. Köszönöm. Ezt mindennap háromszor szokta nekem fölhalálni, hogy emlékeztetem az elvált urára.

Az asszony. Es én mindennap háromszázszor kérem, hogy ne emlékeztessen, reá.

Az ur. (Véletlenül jobban kinyújtotta a kezét s egyszerre vizes lett a kezélője.) Még csak ez kellett.

Az asszony. No látja, Már azt is észreveszi az én társaságomban, hogy vizes lesz a kezélője.

Az ur. Ezt maga vizesnek nevezi? Hiszen csurom víz. (Hirtelen egy ötlete támad.) Ilyen vizes talán csak egyszer voltam . . . Egyszer Afrikában.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 21.

Maga a mai napirend nem vonzott senkit a házba, annyira nem, hogy Apponyi Albert gróf fél 11 kor még mindig nem nyitotta meg az ülést, oly kevesen jöttek a házba. Hiszen a napirenden levő jelentések miatt nem is várt volna, de harmadszori szavazás is volt közte, ezt száz képviselő nélkül nem lehet elintézni. Végre is 11 óra felé megnyitotta az ülést. Alig intézték el a cukorjavaslatokat, a képviselők kitódultak a folyosókra, a hol napok óta folyó katonai témák voltak ma is a társalgás és vitatkozás egyedüli tárgyai.

A legérdekesebb csoport Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter körül képződött. Itt Gromon Dezső államtitkár Bolgár Ferenc, Justh Gyula Hentaller, majd Kubinyi Géza vitatták meg a dolgok állását.

Feltűntek az Andrásyak is, a kik újból békeangyalokként szerepelnek. Az általános vélemény az, hogy a katonai javaslatok tárgyában Apponyi részéről tett észrevételek békés uton simittatnak el és a holnapi szabadelpárti értekezlet már teljesen tisztázza a helyzetet.

Az ülés végén két interpelláció volt.

Részletes tudósításunk itt következik.

Elnök: Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervía.

Elnök fél 11 óra után nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

Steiner Ferenc előadó suttogó hangon betérjeszti a közgazdasági bizottság egy jelentését.

Felkiáltások: Nem hallottuk! Mit akar?! Mondja el még egyszer! (Derültség.)

Kubik Béla: Mit titkolózik?!

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy Csernoch János a végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű papság hagyatéka tárgyában és Krasznay Ferenc a készfizetések felvétele tárgyában interpellálni fognak.

A ház azután harmadszori olvasásban is elfogadta a cukorjavaslatokat.

Fischer Sándor előadó előterjesztésére a ház tudomásul vette a Zulrzyk Ausztriai és Muiszek magyarországi község közti határvonalról, a Pozsonymegyei Pálffy erdőterületnek Mosonvármegyében való átcsatolásáról és a torontálmegyei Aurélháznak Temesvármegyéhez való átcsatolásáról szóló jelentéseket.

Mandl Pál előadó. A konzuli bíróságoknál polgári peres ügyekben követendő eljárás szabályozásáról szóló jelentést referálta el, mire a ház azt vita nélkül tudomásul vette.

Következtek az interpellációk.

Az alsóbb rendű papság hagyatéka.

Csernoch János a bel, kultur, igazságügyminiszterekhez intézett interpellációjában kérde, hogy miért nincs a végrendelet nélkül elhalt alsóbb papság hagyatéki eljárása szabályozva? Szándékozik-e a kormány intézkedni ez iránt, — hogy az ügyességek az egyházi hatóságokkal folytatott pereket ne bíróságnak hanem közgazgatási uton intéztessenek el?

Az interpellációt kiadták a minisztereknek.

A készfizetések felvétele.

Krasznay Ferenc a kiegyezésről szólva azt rosznak tartja.

Endrey Gyula: feketesárga kiegyezés!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem áll!

Endrey: Nem feketesárga?

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem! Jó kiegyezés!

Krasznay a miniszterelnökhöz intézett interpellációjában azt kérde, hogy tekintettel a Fremdblattnak január 17-én megjelent ama cikkére, a mely Széll miniszterelnöknek a készfizetések felvételére vonatkozó előadását nem tartotta a megállapodásoknak megfelelőnek és e cikket a magyar kormány meg nem cáfolta és arra tekintettel, hogy a készfizetések felvételében fontos közgazdasági érdek fűződik, Kérde Szélltől, hajlandó-e az osztrák kormánnyal a készfizetések felvételére vonatkozólag kötött megállapodás tartalmát szabatos in közölni a képviselőházzal?

Széll Kálmán miniszterelnök azt feleli, hogy a készfizetések felvétele nincs benne a kiegyezésben, mégis a valutatörvény szelleménél fogva rendezni akarta e kérdést. (Elnök tetszés.)

Fenntartja január 16-án tett ama kijelentéseket, hogy a mikor a bankjegyeket február 28-án bevonják, az ezt követő napon a két kormány törvényjavaslatot fog betérjeszteni a készfizetések felvétele tárgyában. (Elnök tetszés.) Ezt elodázni nem lehet, ezt nem teheti sem a magyar, sem az osztrák kormány. Ezt a megállapodást sem kifogásokkal, sem ürügyekkel nem lehet megváltoztatni. (Általános helyeslés.) Ez alól senkinek bujhat ki. Nem törődik a Fremdblatt cikkével, neki ahhoz semmi köze, neki csak ahhoz van köze, hogy Körberrel és Böhm-mel miben állapodtak meg. (Elnök tetszés.)

E megállapodás szerint csak a vis major odázhatná el a készfizetések felvételét. Kéri a válasz tudomásul vételét. (Zajos helyeslés.)

Krasznay Ferenc a válasz ténybeli részét tudomásul veszi.

A ház tudomásul vette.

A katonai javaslatok.

Széll Kálmán miniszterelnök javasolja, hogy a katonai javaslatok tárgya-

Az asszony. Afrikában?

Az ur. (Visszaemlékezve.) Afrikában. Ha megigéri, hogy nem lesz féltékeny, elmondom ezt a furesa kalandomat.

Az asszony felvillanó szemmel. Mondja, mondja... Mindent megigérek.

Az ur. Kairóból indultunk el — öszvéreken — A Nilus felé. Tőlünk balkézt maradtak el a gulák. Már nem érdekelték azok az ócska kőhalmazok, ugyszólván feljűk sem néztem.

Az asszony. A gulákat is meglehet unni?

Az ur. Hihetetlenül. Tudja, azok már évezredek óta egyformák. Reggel, délben, este éppen olyan bamba nyugalommal merednek az ég felé, mint ezer évvel ez előtt, s ha az ember már egyszer látta, aztán még egyszer látta, aztán még egyszer látta, aztán újra kell látnia, — tudja az is verki. Mindig ugyanazt a képet mutatja.

Az asszony. (Kérdően néz rá, de nem szól.)

Az ur. Egyszóval, untam már a gulákat, s örültem, amikor balkézt elmaradtak mellettem. En is épen a válópöröm véget vártam, s erőszakkal ütöttem agyon az időt.

Az asszony. Gunyolódik?

Az ur. Sohasem szoktam. Nincs kiálthatlanabb, mint a gunyolódó ember, csak éppen akkor olyan keservesen semmi hangulatom volt. Azt se tudtam, tulaj-

donképpen hova indulok, mitevő leszek. Az afrikai hőség bágyasztott, a megszőkott hotelbéli arcok boszantottak, untam a mindennapi francia menüt, egyszóval valami újra, valami szokatlanra vágytam.

Az asszony. Ugy mint én? Ebből valami szép parabola lesz, tanulságos és erkölcsnemesítő.

Az ur. Majd meg látja, hogy nem, csak a közös hangulat jutatta az eszembe azt a történetet.

Az asszony. Vagyis, maga afrikailag unatkozik.

Az ur. A hőség afrikai.

Az asszony. Köszönöm. Folytassa. Az ur. Mindjárt ott folytatam, ahol a kaland kezdődött. Vagy hat órai öszvéregelés után egy palmaerdőbe értünk. A jámbor arabok alig várták hogy vízhez jussanak, azonnal nekifogtak a mosakodásnak s az imádkozásnak. En meg elkalandoztam a datolyák alatt. Csodás madarak krákoztak a fákon és lopták a datolyát. Egyszerre valamely furesa, majdnem emberi hang ütötte meg a fületem. Sietve tartottam arra felé, ahonnan a hang áradt, nem láttam semmit. Azt gondolva, hogy halucinálok, bosszusan heveredtem le. De alig pihentem még néhány percet, amikor újra hallom azt a hangot. Nem tudtam micsoda, zeneszó, madár hang, vagy emberi ének.

Az asszony. No halja ez egy kicsit furesa.

Az ur. Furesa, de ott azon a tropikus vidéken minden furesa. Most egyszerre az a gondolatom támadt, hogy talán a lépteim zaja riasztotta el a hangot és nem keltem föl, hanem mint valami kigyó, elkezdtem csöndesen kuszni a földön arra fölé ahonnan a hangok hallatszottak. És és csakugyan a hang nem halt el és én egyre izgatottabban közeledtem felé. Most már pompásan kivehettem, hogy valamely hangszer szól s azt kíséri egy bánatos, egyhangu dal.

Az asszony. Női hang volt.

Az ur. Különbén csak nem csuszam volna tovább. Nem tudom biztosan meddig tartott ez a kigyózás, de egyszerre az egyik szakálás pálmatorzs melől megláttam az énekest.

Az asszony. Énekesnőt,

Az ur. Azt. Valami csodásan szép volt. Karesu, magas, barna arcú leány, csodásan villogó szemekkel, csodás szép metszésű ajakkal. Ha maga mosolyogni tudna, valószínűleg, olyan volna az ajka.

Az asszony. Kérem hagyjuk el a vonatkozásokat.

Az ur. Jó. Halkan zajtalanul kaspokodtam föl s ott álltam nemsokára a nagy pálmafa, törzséhez lapulva. A leány nem vett észre semmit. Annál in-

lását pénteken kezdék meg. (Zaj a szélbalon.)

Barabás Béla a katonai javaslatok visszavonását követeli. Utal az ország szegénységére. A katonai létszám emelése nem Magyarország érdeke, csak dinasztikus érdek. Azt az ellenindítványt nyújtja be, hogy az ujoncemelésről szóló javaslatot vegyék le napirendről. (Helyeslés a szélbalon.)

Ha pedig indítványa el nem fogadtatnék, úgy kéri a javaslatoknak az osztályokhoz való utasítását. Kérde, hogy miért nem kezdik meg a költségvetés tárgyalását. Felsorolja mindazon javaslatokat, amelyek most tárgyalni lehetne. Az állami tisztviselők fizetésének emeléséről szóló javaslat sürgős betervezését követeli. A katonai javaslatok tárgyalása addig fog tartani, hogy újabb indemnitásra lesz szükség. (Nagyzaj.) Tárgyalják tehát most a költségvetést. (Eljenzés a szélbalon.)

Rakovszky István hozzájárul mindenben a Barabás javaslatához. Annál inkább kéri a katonai javaslatok levételét, mert az ex-lextől fél. Indítványozza, hogy a költségvetést tüzzék napirendre.

Szederkényi szintén hozzájárul a javaslatokhoz.

Szell Kálmán feleslegesnek tartja az ügyosztályokhoz való utasítását. A hadsereg létszámának emelése az ország közbiztonságainak érdeke. — Tiltakozik Barabás Béla azon állítása ellen, hogy az állam a megyéktől 50 milliót harásol el, mert az árvapénzeket a törvény értelmében vették át. A katonai javaslatok tárgyalását a szombati ülésre kéri kitűzni.

A Ház ilyen értelemben határozott. — Szombatig a képviselőház nem tart ülést.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A tankötelesek összeírása. A közgazgatási bizottság határozata alapján Orosz Sándor főszolgabíró elrendelte, hogy a központi járás összes községeiben

írják össze az illetékes közegek az óvoda és tanköteleseket.

Presbiteri gyűlés a ref. egyháznál. A vasárnap tartott presbiteri gyűlés a hosszúra nyúlt választás miatt nem tudta az egész tárgysorozatot letárgyalni. E végből ma délután 3 órakor folytatós gyűlést tart a presbiterium az ev. ref. egyházépület tanácstermében Kiss Aron püspök és Simonffy Imre főgondnok elnöklése alatt.

Árvák segélyezése. Tegnap fejezték be a ref. egyház árváinak pénzbeli segélyezését. Kató László árvagondnokot közel egy hétig elfoglalta az árvasegély kiosztása. Közel 400 árva részesült anyagi támogatásban, melynek összege meghaladja a 40000 koronát.

Beiratások a főiskolába. Január 20 án kezdődtek meg a főiskolai beiratkozások s tartanak január 28-ig. 28 től 31-ig írják alá a szaktanárok a leckekönyveket.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— jan. 21.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöklése alatt ülést tartott, a melyen jelen voltak: Király Gyula, Csóka Samu, Körner Adolf tanácsosok, Roncsik Lajos főszámvevő, Abrahám László t. főügyész, Lengyel Imre, Miskolc Jenő Kemény Mór, Balkányi Miklós, Juhász Ignác, Koszorus Lajos, Márton Imre, Vargha Károly bizottsági jegyző, Komlóssy Dezső, Szántó Samu dr.

(A függő kölcsön meghosszabbítása.)

Debrecen városnak van egy függő kölcsöne 320,000 korona összegben egyik budapesti pénzintézetnél. A kölcsön határideje ez év április havának 15-én lejár. Roncsik Lajos főszámvevő előterjesztése szerint a város aligha lesz abban a helyzetben, hogy a kölcsönt visszafizetheti; éppen ezért javasolja annak egy évre való meghosszabbítását.

Márton Imre azt javasolja, hogy ha Debrecenben megszerezhetjük a kölcsönt ne folyamodjunk budapesti pénzintézethez. Fizessük ki annak a kölcsönt s vegyünk fel ugyanolyan összeget, valamelyik debreceni pénzintézettől.

Balkányi Miklós és Miskolc Jenő ezt kivihetetlennek találják. Debrecenben aligha kapunk olyan olcsó pénzt s a sok átíratás még újabb kiadásokat ró a város terhére.

A bizottság elhatározza, hogy ha hasonló feltételek, kamatfizetés mellett, külön kiadás mellőzésével kaphat debreceni pénzintézettől pénzt, akkor ott kifizeti a 320,000 koronát s itt Debrecenben vesz fel kölcsönt. Ezt javasolja közgyűlésnek.

(A lovassági laktanya kölcsöne.)

A debreceni lovassági laktanya kiadásainak fedezésére a városnak még 72,300 koronára van szüksége. A pénzt függő kölcsönre óhajtja felvenni. A miniszter ezt a határozatot jóvá hagyta, de felhívta a várost, hogy mutassa ki honnan venné fel a kölcsönt.

Roncsik Lajos főszámvevő javasolta, hogy a kölcsön a községi adóalapból fedeztessék vissza.

A bizottság ilyen értelemben hozta meg határozatát.

(Gazdasági épületek megváltása.)

Hidvéger Mihály a város tulajdonát képező Wekker pusztá bérleje az általa emelt gazdasági épületeket felajánlotta a városnak, hogy azokat a becsárban megvásárolhassa.

Szóllósy Ferenc a mostani bérlő pedig kijelentette, — hogy ez esetben a becsár 7 százalékát hajlandó megtéríteni a városnak.

A jog- és pénzügyi bizottság miután e célra nincs fedezete a város pénztárának az ajánlatokat nem tartja elfogadhatóknak.

(A város felesleges pénzei.)

Debrecen város novemberi közgyűlése kimondta, hogy a házi pénztárnak mindazon felesleges pénzei, amelyek be-

kább észrevettem azonban én, valami csodásan félelmeset, közvetlen a leány közelében. Egy óriási kígyó ott esillogott alig pár lépésnyire a leánytól. Undok fekete nyelvét ki-kilökte a szájából s az a kéthegyű nyelv rémes étvágygyal nyult a leány után

Az asszony. (Kerekre nyílt szemekkel halgat s önkénytelenül összeborzad.)

Az ur. A fegyverem után nyultam s rémülve veszem észre, hogy a csuszkalás közben elhagytam. A kígyó abban a percben kezd kitekerőzni s látom, mint készül ugrásra. Nem volt időm a kétségkedésre, hirtelen kiléptem a famellől. A leány ijedten ugrott fel s egy lépést hátrált, úgy, hogy már alig egy lépés választotta el a kígyótól, amely a jövendő pompás falat reményében már egészen fölfújta fejét s vadul sziszegett.

Az asszony. (Villogó szemekkel néz az urra s önkénytelenül felig felemelkedik székekről.) Nos . . .

Az ur. (Iszonyu nyugalommal.) Ed-dig van.

Az asszony. (Elképedve.) Tessék?

Az ur. Nem mondom tovább.

Az asszony. De hát össze akar magam velem veszni?

Az ur. Nem, de ami ezután következik nem való asszonyoknak.

Az asszony. Széttépte a kígyó azt a szerencsétlent és maga végig nézte?

Az ur. Nem.

Az asszony. Maga tépte szét a kígyót?

Az ur. Az sem.

Az asszony. Elszaladt? Gyáva!

Az ur. Ott maradtam.

Az asszony. De hát beszéljen.

Az ur. Ha tetszik, egy esőkért elmondom a végét.

Az asszony. (Dureásan odanyújtja a kezét.)

Az ur. (A kezét fogva szép gyöngéden magához vonja az asszonyt s éppen a szája kellős közepét esőkolja meg.)

Az asszony. (nem mozdul.)

Az ur. (Megismétli az előbbi műveletet egynéhányszor.)

Az asszony. (Hirtelen dureásan ugyan, de azért gyöngéden eltolja magától.) Uzsorás. A végét akarom hallani.

Az ur. A végét? Hát igen. Amikor előreléptem a famellől, a leány fölugrott s egy lépést hátrafelé tett. A következő pillanatban, éppen a nyaka alatt ragadta meg az óriáskígyót s egy hatalmas lendülettel odadobta maga elé. Azután lehajlott a dobja után, fölvetta a földről s lekuporodott a föbe. Es elkezdte verni

a dobót s énekelt hozzá valamely esodás, bánatos nótát. És a kígyó lassan, lassan táncra kerekedett, aszerint, amint a dob szólt.

Az asszony. (Eleinte kicsit bosszus azután mind nvájasabbá válik, végre szeliden nyakon legyinti az urat.) Svindler! És ezért adtam én magának egy esőkot.

Az ur. A kígyószelidítő is azonnal baksist kért, amikor befejezte a produkcióját.

Az asszony. (Nevetve.) Hanem azt nem is tudtam, hogy maga Afrikát is megjárta. Csuf ember, eddig nem is beszélt róla.

Az ur. Nincs is mit beszélnem róla, mert másutt sem láttam Afrikát, mint a mappán.

Az asszony. Hát még csak nem is igaz ez a történet?

Az ur. (Roppant nyugodtan, csak a szeme villog kajánul.) Egy árva szó sem igaz. De maga olyan kiállhatatlan volt ma egész nap, hogy az mesés és délután elfeledkezett a köteles esőkot megadni.

Az asszony. (Szeliden megfogja a nagy füllentő fülét s megrázza.)

Az ur. Egy nyakleves, meg egy füleibálás az összesen . . .

Az asszony. Két esőkot — telhetetlen — kígyó. Odatartja az ajkát.)

Az ur. (Nem ér rá semmit sem szólni.)

téti könyvre el nem helyezhetők chekk számlára helyezendők el és kamatoztandók. Roncsik Lajos főszámvevő e határozat értelmében már ez évben 100,000 koronát ilyen chekk-számlára elhelyezett az Első Debreceni Takarékpénztárnál. — Ez összeg után 3⁶/₁₀ százalékot kap.

Veesey Imre kéri az intézkedés jóváhagyását.

Komlóssy Dezső különösnek tartja, hogy mikor Debrecen város az Első Takarékpénztártól felvett ez idő szerint 297,000 koronás kölcsön után 5³/₄ százalékot fizet, akkor csak 3⁶/₁₀ százalékot kap pénze után.

Márton Imre szerint ezen lehet segíteni. A légszesz vállalat kölcsönének folyó számlájára fizessük be a felesleges pénzt s ekkor az ez összeg után járó 5³/₄ kamatot ne a takarékpénztár, hanem a város kapja.

Kemény Mór és Balkányi Miklós pártolják Márton Imre indítványát.

Ilyen értelemben határoz a jog- és pénzügyi bizottság is, kimondván, hogy mindaddig míg a légszesz vállalat folyó számlája fennáll, addig a chekk-rendszert mellőzzék.

(A városi szeszüzlet ellenőrzése.)

A városi fogyasztási és szesz üzlet felügyeletére választott ötös bizottság azt javasolja, hogy válasszon a közgyűlés a szeszüzlet kezelésének ellenőrzésére 7 városi bizottsági tagot, a kik mint napi biztosok kellő napdíjak mellett ellenőrizhetnék a szeszüzlet kezelését és vezetését.

Szánthó Samu dr. ezt rendkívüli költségesnek tartja. Ajánlja, hogy a már régen sürgetett üzleti szabályzatot készítsse el a tanács s alakítsa át az ötös bizottságot.

Veesey Imre hasonló véleményen van. A jog és pénzügyi bizottság szintén ilyen értelemben határoz, kimondván, hogy az újra alakítandó, a kezelés felügyeletével megbízandó bizottságban megfelelő hely jusson a törvényhatósági bizottsági tagoknak.

(A guthi magfák eladása.)

A város által eladatni elhatározott guthi magfákra tegnap járt le a beadandó ajánlatok határideje.

Osszesen 9 ajánlatot adtak be, ezek közül azonban az előirt 278,000 korona becsárt egyik sem hajlandó megfizetni.

Közgyűlési határozat szerint pedig ez esetben a végleges intézkedés a közgyűlést illeti.

A jog-és pénzügyi az árverést ki-elégítőnek találja s javasolja, hogy a 9 ajánlat közül az Eisler és Grüder bécsi cégnek, ha az árverési feltételeknek minden tekintetben eleget tesz, a magfák a megajánlott 258,100 koronáért eladandók. Ha a feltételeket nem tartja be akkor az utánna legtöbbet ígérő Wolfner cégnek adandók el a megajánlott 242,000 korona árt.

(A házbéradó előmunkálatainak költségei.)

A házbéradó előmunkálatainak költségeire a jog- és pénzügyi bizottság megint 1500 koronát szavazott meg. Miután azonban az előmunkálatok, összeírások még mindég nem értek véget s egyhamar nem is fejezhetnek be, még 2500 koronát kér a városi adóhivatal költségekre.

Az összesen 4000 koronát a jog- és pénzügyi bizottság megszavazza és pedig az 1903 évi költségelirányzat rendkívüli kiadási tételének terhére.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

Mozgó fényképek.

(A Margit fürdő jégpályájáról.)

Szines, eleven kép, szürkés fehér háttérrel — A jég tükörsíma háta telve ingó-ringó mozgó alakokkal, csevegés, kacaj, ijedt sikolyok, a korszolya életől felvágott jég sajátos sercegése töltik be a levegőt.

A pálya közepén nagy csomó férfi esemete vitatkozik. Kilenc-tíz éves torkuk egész erejével fáradoznak egy verseny összehozatalán, melynek első díja két sósperec. Fülük, orruk lángveres a csipős téli levegőtől. Hogyne! — hisz délután 2 óra óta igyekeznek a fiatalok kikoresolyázní magukat, — s nem is tágítanak addig, míg a kérlelhetlen seprő bácsik meg nem jelennek.

Kettesben csavarog két 14—15 esztendősi fiú. Az egyik, tavaly kapott hosszunadrágot, — nagy fölénnyel adja be bámuló kartársának szerelmi elményeit. Tudod barátom, bänni kell tudni az asszonyokkal! — A másik szőgyenli, hogy ő járattan még a szerelemben, s hogy tekintélyét fenntartsa, irtóztató nagyot hazudik a szobalányokkal való benső viszonyáról. Végül mind ketten nagy férfunak tartják egymást.

Majd megjelenik a jó koresolyázó. Szigoru arccal vizsgálja Kolumbus-koresolyáit, — hogy jól állanak-e, Nagy iveket kanyarít oly komolysággal, mintha milliók élete függene félköreinek szabályosságától. Majd hátrafelé iver, ravasz forgásokat, fondorlatos ugrásokat tesz, s közbe lever a lábáról boldog-boldogtalant. Ez az ő szabadalma. Mutatványai közben néha ugy odaveri magát, hogy a jég szíve is megindul rajta.

Hát a lányok!

Kipirult orcával, ragyogó szemmel űzik ártatlan kacérkodásaikat a legfiatalabbak. Egy-egy kiválasztottal másfél óráig csoszognak körül a pályán, beszélgetnek a földrajzról és a szerelemről, — s nagyon boldogok.

A felnőtt leányok társas életet élnek. Őt, hat fiatal ember környezetében tárgyalják meg a rendezendő bálakat, műkedvelő előadásokat, stb. — A jégpályán ők csak mulatnak, szórakoznak, — de nem szerelmesek. — Az ideál ilyen időtájban valami sommás perben buzdólik, vagy egészséges bakákat egyenget a kaszárnnyában.

A mamák? — Az isteni mamák a melegedőben ülnek, s mindegyik meg van győződve hogy ma az ő lánya néz ki legjobban.

És pereg az élet vigan. A téli délutánra már-már ráborul a korai szürkület, s a jég változatlanul eleven, szines. Hol a boldogság mostanában?

— A jégpályán.

— ii.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Jan. 22. csütörtökön: A kis szökevény, daljáték. A.

Jan. 23. pénteken: R. Réthy Laura vendég felléptével Traviata, dalmü. B.

Jan. 24. szombaton: Lízelt, szinmü. C.

Jan. 25. vasárnap: délután A fősvény, vigjék, este R. Réthy Laura vendégfelléptével Szulamith, zsidó dalmü.

— (A doktor ar.) A debreceni közönség pár hét óta kezd a színházba járni. Tegnap este is telt ház nézte végig A doktor ur pompás előadását. A keretből most is előnyösen váltak ki Krémer Jenő, Hahnel Aranka, Sebestyén Géza s nagyon jellemző volt Nagy Dezső kitünő epizód szerepében.

— (R. Réthy Laura negyedik vendég-fellépte.) R. Réthy Laura holnap pénteken folytatja vendégszereplését a debreceni színházban. A La Traviata dalmü címszerepét éneкли és játsza, a melyben a mult héten olyan zajos sikere volt, mint amilyen sikert rég nem aratott művésznő Debrecenben. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés s már is számos jegy kelt el az előadásra.

HIREK.

Napló.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepponon d. e 9—12-ig.

Jan. 24. Timár ifjuság tánemulatsága. Arany Bika.

Jan. 25. Polgárikör bálja. Arany Bika.

Jan. 25. Urkocsisok együletének köz gyűlése.

Jan. 29. Városi rendes közgyűlés.

Jan. 31. A jótékony nőgyület tombolaestéje Arany Bika.

Febr. 1. Az iparos kör bálja. Arany Bika.

Febr. 5. A keresk. és iparkamara közgyűlése.

Febr. 7. A vörös kereszt egyület bálja. Arany Bika.

Febr. 14. A műpártoló egyesület művészesztéje Arany Bika.

Febr. 15. Az iparos ifjuság tánemulatsága. Arany Bika.

Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.

ebr. 22. Evang. filléregyület tea-estéje.

Jegyzetek.

Egészségügyi ellenőrzés.

Fölösleges volna arról értekezni, hogy a jó egészség mindeneknél előbbvaló. Anyagi jólét, hir, dicsőség, hatalom nem nyujthat olyan zavartalan örömeket — mint az egészséges, ép test és lélek nyugodt közérzése.

Természetes, hogy mig az ember belátja ennek a tételnek az igazságát, futó örömeik hajszolásában félig-meddig elnyütte a szervezetét s olyankor már kissé különösnek tetszik, hogy vizet predikál, mikor anyyi, de anyyi bort — ivott. Pedig ez nagyon természetes dolog, a jó igazi értékét csak az tudja igazán mérlegelni, aki ismeri a roszat a legkiméletlenebb oldaláról, tanulságokat csak a tapasztalatok nyujtanak. És én sok-sok lelki tépelődés után megállapíthatom, hogy, az egészséget illetőleg minden embernek a legszigorubb önzés álláspontjára kell helyeskedni s még a köz sem érdemli meg azt, hogy egészségem zavarására hozzak áldozatot érte. Mit ér a világ legszebb zenei alkotása, ha hibás a halló érzékem, mit ér a világ legremekebb irodalmi alkotása, ha csak féloldali fejfájás mellett olvashatom.

A közjóért összesek boldogulásáért a kis ujjamat sem mozdítom meg, ha a kis ujjam megfájdul miatta.

Rideg, vigasztalan filozófia ez, de egészséges. És ez a fő. Hiába kutatom

az emberi élet végokát, semmi, de semmi hatalom, érvelés nem parancsolhatja nekem azt, hogy egészségem tekintetében *önös* ne legyek, mert a végcélja életemnek még is csak az, hogy kellemesen éljem le a lehetőleg végelgyöngülésben muljak ki ez árnyék világból.

Csodálatosképen azonban az emberek kilenczederésze nem ebből a tantételtől indul ki. Tancolnak a bénák, betegséget esznek a gyomorbetegségeket, éjszakai étellel ölik még jobban idegeiket az idegbetegségeket.

A hatóságok pedig szigorúan ellenőrzik, hogy el ne lopjanak a kamarámból két eső kukoricát s ha még is ellopják jaji a bünösnek. Majd ad nekik *ne mulass-t* a tekintetes törvényszék, nagyságos királyi tábla és a méltóságos Curia.

De a leggyöngébben, vagy sehogyse ellenőrzik a közegészségügyet.

Hogy például egyet említsek, arra szigorúan ügyelnek, hogy a vendéglők, kávéházak a helyhatósági rendelettel szabályozott zárórát pontosan betartsák, de azután ez minden. Hogy a közegészségügyi követelményeknek hogy felelnek meg más kérdésekben, arra nincsen senkinek semmi gondja. Nincs például olyan rendőrközeg, a kinek eszébe jutna utánna nézni, hogy vajjon kávéházakban, vendéglőkben tisztán tartják-e az evőkészleteket, poharakat. Így azután azt, hogy a poharakat például egy olyan kávéházban, vagy vendéglőben ahol naponta 400—500 vendég fordul meg, hányszor mossák ki, vagy csak kiöblintik, senkinek eszébe nem jut ellenőrizni. A kimosás és kiöblítés közt pedig óriási különbség van. Az általában használt, megfogdosott pohárra egy vékony zsíros réteg tapad, a melyet leöblíteni képtelenség, a melyet csak lemosni és mosás után *kitörölni* lehet. A legtöbb kávéházban és vendéglőben azonban a poharakat nem mossák — legfeljebb napjában egyszer — csupán kiöblintik s azon vizesen lefordítják s a mint szükség van rá, *kitörölés nélkül* újra használgatják.

Mi történik már most? Az, hogy az én nyelvérakom, tüdővésem, vérébajom, vagy más fertőző betegségem esirái odarakódnak a pohárra egy kis zsírréteg alakjában, a mely a kiöblítésnek erősen ellentáll. Az öblögetésnél a víz vilámgyorsan fur le a zsírrétegről, a melyet poharastól együtt a másik fertályórán odavisznek A urnak, vagy Urasszony-nak, aki azután bőven részesült mindabban a betegségben, a melylyel az én ajkam, kezem megfertőzte a kávéházi, vagy vendéglői poharat.

Ime egy példa, a mely kétségtelenül igazolja a mi közegészségügyi ellenőrzésünk fogyatékoságát.

Es a legszomorubb a dologban, hogy aki a soraimat elolvassa, az hiheti is, kételkedhetik is a mondottak igazságában, gondolkodhat, elmélkedhet rajta. Csak épen nem tehet róla.

Szatyi.

* **Az ipartestület és a pénzügyigazgatóság.** A kir. pénzügyigazgatóság kérelmére kötelezte, a kereskedelmi miniszter az ipartestületet, hogy az iparos mesterek megadóztatásának igazságossága és könnyűsége szempontjából szerkesszen kimutatást mesterenként a segédekről és tanoncokról, s azt küldje meg a kir. pénzügyigazgatóságnak,

Az ipartestület vezetősége erre kérelemmel járult a kereskedelmi miniszterhez, hogy miután a legutóbbi adóarányosítás alkalmával beigazolódott, hogy a segédek és tanoncok számát nem lehet zsinórmértékűl venni egy mester jövedelmének, másrészt pedig a kevés eredményt ígérő kimutatás rendkívül nagy munkát és sok időt venne igénybe, — helyezze hatályon kívül fenniti rendeletét.

A kereskedelmi miniszter most érkezett leiratában elutasította az ipartestületet kérelmével. Az ipartestület pedig legujabban a kereskedelmi és iparkamara közvetítésével igyekszik a rendelet visszavonását kieszközölni.

* **Az ujoncok sorhuzása és a sorozás.** Január hónap 24-én tartják meg a vármegyeház nagytermében a központi járás folyó évben sor alá kerülő ujoncai részükre a sorhuzást. A sors huzásánál Orosz Sándor főszolgabíró elnököl. Akik magnum jelennek, azoknak sorszáma ut hivatalból huzzák ki.

A katonai hatóságok a polgárral egyetemben már megállapították az idei fősorozás napjait. A debreceni és közel vidéki állítás kötelesek e szerint március 2., 3., 4., 5. és 6. napjain állanak a mérték alá. Polgári elnök Vecsey Imre főjegyző, katonai elnökök a honvédségrészéről Pap őrnagy, a közös hadsereg részéről pedig Mildner Rajmond őrnagy lesz. A sorozás a Pavillon-laktanyában fog lefolyni.

* **Vasutasok mulatsága.** A magyar államvasutak tisztviselőikara február hó negyedikén családias jellegű mulatságot rendez az állomásépület éttermében Laszgallner Kálmán felügyelő elnökele alatt. A mulatság szorosán zártkörű, amennyiben csak vasuti tisztviselők családjai számára lesz rendezve. A műsor: társasvacsera, hangverseny, tánc. Hogy jól fog sikerülni az bizonyos, mert még soha sem hallottunk olyan vasutas mulatságot, mely kedély, eleveenség, fesztelenség tekintetében bármi kívánnivalót is hagyott volna fenn.

* **Jutalom az ipari munkásoknak.** Fontos elhatározásáról értesítette Láng Lajos keresk. miniszter a debreceni kereskedelmi és iparkamarát. Teljesítette az összes kamarák által pártolt kérést, hogy alapítson az állam a kiváló ipari munkások számára épp oly megtisztelő kitüntéseket, mint amelyet Darányi Ignác a mezőgazdasági munkások számára létesített, hogy ezuton jutalmat találván a józan, becsületes törekvés és szorgalom, jó hatásával fokozza a munkások komoly részének igyekezetét.

A miniszter, miként a leiratban jelzi a kamarák javaslata alapján ezental minden évben 100 munkást fog az országban kitüntetni egyenkint 100—100 koronát tevő jutalommal és díszes elismerő okmánynyal. A jutalmazás föltételei 1. a magyar állampolgárság, 2. az ipari munkában való állandó alkalmaztatás, melyet munkakönyvvel kell igazolni 3. legalább 15 évi megszakítás nélküli ipari munka, melybe a tanoncévek is beszámíthatók, 4. a rendes munkabérnek vagy munkakeresetnek 2000 koronát meghaladni nem szabad, hogy így a jutalmazások a szerényebben javadalmazott

és erre rá is szorult munkások számára legyenek fontarthatók. A jutalmazandókról minden év június végéig a kamarák tesznek javaslatot a hozzájuk beérkezett ajánlások alapján és a jutalmak mindig a karácsonyi és újévi ünnepek között ünnepegyességgel, a hatóságok, testületek, egyletek képviselőinek, nemkülönben a jutalomban résztvevő munkás társainak jelenlétében fognak kiosztatni. A miniszter képviselőjében a kamara elnöke, vagy ennek helyettese fog a díj kiosztásánál szerepelni.

* **Kedélyes sajtóviszonyok.** Hódmezővásárhelyen ugyancsak kedélyes állapotok uralkodnak a sajtóban. Nemrég került oda *Szentmiklósi József* hírlapíró, ki Debrecenben is hosszabb ideig működött, s aki felelős szerkesztője lett az ottani hivatalos kormánypárti lapnak. — Alig tette be a lábát, máris civakodás keletkezett közte és egy krajeáros lap kiadója és szerkesztője *Kenéz és Espersic* hírlapírók között. A civakodásnak kellemlen következményei lettek. *Kenéz és Espersic* kihivatták *Szentmiklósit*, ki a kihívást visszautasítva, becsületsértési pert indított két ellenfele ellen. Tegnap azután, — mint tudósítónk táviratozza — *Espersic*, tetteleg akarta bántalmazni *Szentmiklósit*, ki revolvert rántott, s a támadó *Espersicet* megkergette. — Hódmezővásárhely ugylátszik nemcsak a megregkeverés, de az újságírás terén is nagy hirre akar vergődni. Így sikerülni is fog.

* **Tudós hadbíróság.** Mosztár ugyan meszse esik Franciaországtól, de ugylátszik alaposág tekintetében vetekedik a szerelmes gale-néppel. A mosztári hadbíróság ugyanis utnak indított egy lencet, melyen a német nyelven írott hivatali cím után a rendeltetési hely következőkép van kitüntetve: „Stadt, Comitai Hajdu“ város, Hajdu vármegyében. Hogy melyik város? — azt az ügyességéről és pontosságáról híres magyar posta eszére bizta a tekintetes hadbíróság. Hogy a levélben belül mit irtak nem tudjuk: — lehet hogy ezt: A dühös jogász vezér a kanász tanárral történt rövid összeszólalkozás után kirántotta villogó gatyáját. — Most az alaposágtól bizony ezt is irhatták!

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: özv. Baróthi István év. ref. 67 éves, Szteranka Nándor róm. kath. 55 éves, Butor János év. ref. 71 éves, Winkler (névtelen) izr. 4 napos.

* **A Biedermann palota új gazdája.** Változó időkben sok változásnak vannak alávetve mindenek. Az a főtéri palota, mely a maga nemében első díszesebb épülete volt annakidején Debrecennek s melyet még ma is *Biedermann palotának* hívnak gazdát cserélt. *Lamprecht* Frigyes utóajánlati összegénél ugyanis senki sem ígért többet a törvényes határidőn belül, így tehát a büszke palota 290 ezer korona vételárért *Lamprecht* Frigyes és neje *Etlinger* Borbála tulajdona lett.

* **Hajtóvadászat az Ohaton.** A debreceni vadásztársaság 10 tagja e hónap 25-én vasárnap nagy hajtóvadászatot rendez Ohaton. A hajtásra ötven legény van felfogadva.

* **Megkinzött újságetárusító.** *Feier* Sándor egyike a legélelmesebb debreceni rikkancsoknak. Egy krajeáros fővá-

rosi lapot árul, a melyet megvételre kínált tegnap is a szivargyár előtti téren, a hol több munkás tanyázott az országut mellett. Rőzséből, fahulladékból tüzet raktak s szörnyen unván magukat, ráéhezték az újságolvasásra. Fizetni azonban nem akartak az újságért. — Mikor azután Fejér Sándor visszakövetelte az újságot, az egyik munkanélküli ember felkapta dühében a kis fiut s fejével oda-tartotta a tüzre. A szegény fiúnak nem csak a haja, de még a szemöldöke is leégett s jelentékeny sérüléseket szenvedett. Az embertelen kinzásnak a 74. sz. rendőr vetett véget.

* **A disznóláb puska.** Hogy mi az a disznóláb puska? Rendes vadászfegyver, melynek a esőve felében el van vágva, hogy a tilosban vadászó nimródok könnyebben rejthessék el ködmönük alá. — Egy ilyen disznóláb puska nagy bajt okozott egy nádudvari gazda házában. Eltekintve az eset komoly következményeitől, ha csakugyan van lélekvándorlás úgy a fentti fegyver részecskéi egykor egy boldogtalan vőben lakozhattak, mert ez a fegyver semmi utasítást, semmi kezelést, mozgásba hozatalt nem várva saját jószántából okozta egy anyós elhunytát. Az eset részletei a következők. A gazda anyósa, Molnár Antalné káposztát akart kivenni a szobában levő káposztás hordóból, amint a hordóban kaparászott a falra akasztott disznóláb fegyver lezuhant, elsült, s az egész töltés Molnár Antalné gyomrába furódott. — Két napig élt még Molnárné, azután kiszenvedett. Dr. Isoó János a debreceni kir. törvényszék orvosa kint volt Nádudvaron, megvizsgálta a halottat, a halálozás körülményeit, s jelentését betérjesztette a kir. ügyészségnek.

* **Mike Sándor.** Egy név, hozzá még ilyen egyszerű név, magában elég furcsa címen kivétel egy esetben lehet, ha az a név már egyszer mind fogalom. A Mike Sándor neve pedig az. A garázdaság, botrányesinálás, részegség és verekedés fogalma. Azok közé az egyének közé tartozik, kiket keresztnevének emleget a rendőrség. — Sándor ur megint kitett magáért. A Hatvan utcán reszeg állapotban jobb ügyhöz méltó buzgalommal üögette be a jégvirágos ablakokat. A rendőr megcsipte, bekísérték mint már annyiszor, s lezarták mint már annyiszor.

* **Köszönetnyilvánítás.** Jungreis Mari urhölgy, divatársnő, volt szíves hat darab télikabátot adományozni szegény iskolás leányaink részére. Fogadjja eme nemesszívű adományáért hálás köszönetünket. Dr. Popper Mór iskolaszéki elnök, Kuthi Zsigmond igazgató.

* **Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik a „Szabadság” nyomdájába.** — Jelentkezhetni Csapó-utca 9. szám alatt a kiadóhivatalban.

* **A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.** 1903 ik évi január hó 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac u. 6. szám alatti helyiségében teljesíthetők, Minden törzsbetét után hetenként 1 korona tizetendő. Az intézet elönyei: törzsbetétei 6 százalékot jövedelmeznek, kötelező hetibetétekkel előmozdítja a takarékoságot, továbbá minden-

törzsbetét után 200—260 korona kölesön kapható. Miután a szövetkezet a kölcsönök külön visszafizetését nem kívánja hanem az a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei a könnyű visszafizetési módozat által különösen előnyösek kereskedőknek, iparosoknak, mezőgazdáknak és hivatalnoknak egyaránt. A kölcsönök kezesség mellett betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre adatkak.

A két év társulatba beiratkozott 1529 tag heti 4.48 koronh befizetéssel. A befizetett tőke 463721 korona. A bélépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.

TAVIRATOK.

Megcáfolt válsághirek.

Budapest, jan. 21. (Saját tudósítónk távirata.) A félhivatalos Magyar Nemzet ma esti számában Tulzó híresztelések címen megemlékezve a forgalomban levő s a kormánypártban beállott állítólagos válságról szóló híresztelésekről, kijelenti, hogy ezen tulzott hírekkel szemben az igazság anynyi, hogy a véderőjavaslatok tárgyában megbeszélések folytak s kívánságok merültek fel, melyek azonban nemcsak válságnak, de még csak konfliktusoknak a lehetőségét is kizárják.

A fővárosi orvostani intézet botránya.

Budapest, jan. 21. (Saját tudósítónk távirata.) Ma folytatták az esküdtbírósg előtt a tegnap megindult sajtóper, amelyet Dr. Ajtai Sándor, a budapesti orvostani intézet igazgatója indított. Kerekes Andor újságíró ellen.

A bizonyítási eljárás azt eredményezte, hogy Kerekes Andort vétkesnek találták az Ajtai Sándor dr. ellen elkövetett becsületsértés vétségében s ezért a törvényszék 14 napi fogházra és 60 kor. pénzbüntetésre ítélte.

Családi dráma.

Bécs, jan. 21. (Saját tudósítónk távirata.) Kuische Mór itteni pénzügynök ma lakásán két kiskorú fiat az ablakvasra, magát pedig az ajtó kilincsére felakasztotta. Mire az irtózatot tettét észrevették mindhárman meghaltak.

Gabonatözsde.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 16,000 métermázsza került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyéb gabonacemek változatlanok. Idő: hideg.

Buza áprilisra	7.69—70.
Rozs áprilisra	6.67—68.
Zab áprilisra	6.13—14.
Tengeri májusra	5.78—79.
Repce augusztusra	11.70—80.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A megpróbált albiró.** Harmathi Kálmán derecskei gazdaembernek furcsa fogalmai lehettek a hivatalnoki tisztességről. A leánya valami becsületsértési per miatt került a törvénybe. Harmathi uram, hogy leányát kimentse a bajból, beállított Nagy Kálmán derecskei

albiróhoz s öt erős pengővel akarta megnyerni az albiró jóindulatát. Az albiró természetesen a legnagyobb méltatlankodással utasította vissza a tisztességtelen ajánlatot s Harmathi Kálmánt feljelentette hivatali megvesztegetés kísérletének büntette miatt. Tegnap volt ebben az ügyben a végtárgyalás s a törvényszék bűnösnek találván Harmathi Kálmánt, elítélte 8 napi fogházra s 60 korona fogházra átváltoztatható pénzbüntetésre.

§ **Egy mesésen ügyes gazember.** A régi rablovezerek csodás ügyességét juttatja eszünkbe Floruca Péter, kit a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudnak elcsipni a csendőrök. Floruca egyszerű oláh paraszt s bámulatos tőkelylyel hamisítja az 1 és 2 koronás pénzdarabokat. 30—40 pénzdarabot magához vesz s elátogat valamelyik pásztorhoz, vagy tanyaához, kiknek odaadja értékesítés végett felibe, vagy harmadába. Ezek közül a közvetítők közül már három szatmár és szilágymegyei embert csíptek meg a csendőrök, de Floruca mindig megmenekült. A debreceni vizsgálóbírósnál vannak a bűnpör iratai, melyek folyton növekszenek a befogott közvetítőkkel egyetemben, csak az ügyesen hamisító s ügyesen bujkáló Floruca Péter nem került még meg.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Elszámolás

a debreceni izr. betegsegélyző és ápolónőegylet által f. é. január hó 10-én rendezett álarcos bál jövedelmeiről.

Bevétel: 1. Belépti jegyekért 1302 kor. 2. Felülfizetésekől 765 kor. 3. Cukrászdában 112 kor. 62 fil., 4. Pezsgőért 319 kor. 60 fil., 5. Szerencsekosárból 325 kor. 69 f., 6. Tarkaszinpad jegyekért 218 kor. 18 fil., 7. Thea, virág és újságárusításból 114 kor. 20 fil., 8. Fennmaradt bor eladásból 5 kor. összesen 3148 kor. 29 fillér.

Kiadás: 1. Terem és díszítés 341 kor. 40 fil., 2. Kisegítő személyzet 69 kor. 60 fillér. 3. Pezsgő és Giesshübli 176 kor. 40 fillér. 4. Edénykölesönbér 58 kor. 96 fillér. 5. Nyomatványok és postadíjak 142 kor. 70 fillér. 6. Tarka szinpad 163 korona. 7. Zene 40 korona. 8. Rendőri engedély 16 korona. 9. Virág 18 kor. 10. Nyeremény tárgyak 51 kor. 70 fillér. 11. Rendezői jelvények 24 kor. 31 fillér. Összesen 1102 kor. 07 fillér. Tiszta jövedelem 2046 kor. 22 fill. azaz Kétezernegyvenhat kor. 22 fillér.

Felülfizetések; dr. Volafka Nándor 20 kor., Falk Lajosné 20 kor., Glück Vencel, dr. Balkányi Miklós, Hajdu Gyula 14—14 kor., gróf Csáky Adorján, dr. Bakonyi Samu, Aufrecht Alajos és Vilmos. Lestyán Adorján, László Albertné (Kolozsvár.) Kandel Ferencné, Kaeskovics Ivánné, Bernáth Elemér, Harstein Kálmánné, Hartstein Péter, Berger Henrikné, Nagy Jakabné, dr. Moskovits Jenőné, Löfkovits Arthur, Reichman Arminné, Kola Jánosné, Ormódy Lajosné, K. Tóth Mihály, Weisz Lévy, Fried Emil dr. Pepper Alajosné, Rosenfeld Salamon, Fleischmann Mór, Szántó Győző, Falk Armin, Moskovits Adolfné, Csanak József, Kardos László, Beck Henrik (Vajda) Stern Józsefné, Lichtschein Mózesné 10—10 kor., Ranunkel H. és fia 8 kor., dr. Berger Andor, Kovács József polgár-

mester, Lichtschein Samuel, Kaffka Ignác tábornok, Fischbein Ignác, Weichinger Károly, dr. Weisz József, dr. Lukács Emil 7-7 kor., Bechert Manoné, Adler Farkas (Szoboszló) Lichtblau Albertné, Glück Vencelné, dr. Szántó Sámuelné, Harstein Józsefné, Kohn Adolfné és fia 6-6 kor., dr. Kérészy Zoltán, ifj. Schwarcz Vilmos, Schwarcz Vilmosné, dr. Fejér Ferencné, Krausz I. Bernát, Debreceni Jenőné, dr. Kardos Samuné, dr. Popper Mórné dr. Gutfreund Sámuel 5-5 korona. — N. N., Bergerné Fischbein Fanny, Fürst Ödön, Dr. Engel Ignácné, Korondi Sándorné, Hochfelder Jakab, Nasch József, Szabó Sándorné, Dr. Weisz Bernátné, Darvas Testvérek, Mandel Jenőné, Dr. Nágel Zsigmondné, Tóth

Béla, Békés Lajos, Rosenberg Albertné, Tafler Ignácné, Grausz Mór, Dobieczy Sándor, Hajnal Samuné, Veesej Imre, Geiger Rimón, Emerich Arnold, Schatz Jakab, Keiner Adolf, Turai Farkas, Mandel Zsigmond, Lusztig Károly, Preiser Salamonné 4-4 kor. Wallerstein Aladár Lichtschein Menyhértné, öz. Havas Józsefné, öz. Kacz Hermanné, Fischer Adolf, Löwy Bernátné, Simonffy Imre, Klein Herman, dr. Lukács Emil, Békény Péter, Bárány Mór, Virányi Gyula, Kesztenbaum Jónászné 3-3 korona. Flaschner Phönix bizt. intézet, Szila Ferenc, Harstein Sámuel, Jakovics Ignácné, Gyémánt Ilonka, Lövinger Mórné, Eisler Izidorné,

Schwarcz Henrikné, Lusztig és Bán, Burger Izsóné, Hajós Mórné, Ujlaky Henrikné, Wilhelm Samuné, Gr. Dégenfeld József, Turay Frigyesné, Turay Farkasné, Dr. Brunner Lajosné, Hegedüs Emilné, Halmágyi Sámuel, dr. Mariska Györgyné, Rosenberg Adolf, Rosenberg Emil, Klein Miksáné, Stark Mártonné, dr. Szenes Zsigmond, dr. Strelingor Győ-Lusztig Frigyes, Kiss Lajos, Kacz Lajos, Kaufmann Márk, Gyémánt Samu 2-2 korona. Halász, Mandel Lipót, Benes Gyula, Schwarz Viktor, Rosenthal Sándorné, Grosman Ignácné, Lukács Armin 1-1 kor. különféle sátrakkhoz adakoztak: Dr. Popper Alajosné, Dr. Balkányi Edéné, Dr. Balkányi Miklósné, Fischbein Ignácné, Dr. Fejér Ferencné,

Kandel Ferencné, Lukács Arminné, Riesz Lipótné fagyvalto, Gyémánt Samuné narancsot, Kacz Mihályné, Weszecky Zsigmondné, Dr. Kardos Samuné, Békés Lajosné, Rosenthal Jenőné, Falk Arminné, Lovász Mórné, Hartstein Józsefné, Szegál Zsigmondné, Borsy Lajos tortát, Geiger Simonné, Geiger Sámuelné, Burger Józsefné, Gans Bertalané, Halmágyi Józsefné, Wiener Adolfiné teasüteményt, Dr. Burger Péterné 2 üveg limonádét, Fürst Ödöné 1 üveg rumot, 2 üveg likört, Kérészy Sándor citromot, rumot, teát, teasüteményt, Lusztig Károly 1 doboz teát, 50 darab citromot, Békés Emil 1 csomag teát, Dr. Popper Mórné 1 üveg rumot, Lederer Louise kávét, dr. Hegedüs Jenőné, Meisels Vilmosné cukrot, Kálnai Lipót 5 üveg, Reichmann Arminné 3 üveg, Tihanyi Józsefné 3 üveg, Erős Jakabné 3 üveg bort, Löfkovits Arthur 2 üveg pezsgőt, Fisch Ignácné 1 tálykát, 1 kosár almát, Berger Mórné 3 tárgyat, Kenyeres Elekné 2 tárgyat, Dr. Kardos Albertné 6 tárgyat, Dr. Balázs Bertalané 3 tárgyat, Szántó Győzőné 4 tárgyat a szerencsekosárhoz. — Midőn ezen kimutatást közzétesszük, leghalásabb köszönetünket fejezzük ki szegényeink nevében mindazon nemesszivű és áldozatkész hölgyeknek és uraknak, kik megjelenésükkel, felülfizetéseikkel és adományaikkal, ugyszintén a jegyek eladá-

sával valamint a bálteremben az italok, frissítők, virágok, szerencse és tarkaszinpadjegyek árusításával a bál anyagi és erkölcsi sikerét előmozdítani sziveskedtek. Ugyan e helyen kell az álarcos bál nő és férfi rendezőségének, a tarka szinpad lelkes szereplőinek és rendezőinek páratlan kedvességgel és buzgalommal kifejtett tevékenységükért és főleg a helyi sajtó igen tisztelt képviselőinek valamint a városi légszeszgyár és színházigazgatóinak rokonszenves támogatásukért teljes elismerésünket és hálás köszönetünket kifejezni.

Dr. Balkányi Miklósné
elnök.

Regénycsarnok.

A VÁTYI HARANGOK.

A Szabadság számára írta: *Zoltán Vilmos*.

Az öreg molnár zsugori ember volt. Koldus, kéregető, hiába kopogtatott ajtaján. Kérlelhetetlenül elűzte még a nyomorékot is. Beiső szobája sarkában, két lakattal erősen lezárva, állt a nagy a tőgyfalada, melyben pénzt őrizte, külön az aranyat, külön az ezüstöt. Erős vasrács volt az ablakon s azonkívül két hatalmas duplacsövű puska lógott a falon, élesre töltve mind a négy cső.

Egy izben roppant szigorú tél köszöntött be. A Berenica fenéki befagyott, a malomban szünetelt a munka. Hárs András uram naphosszat elüldögélt a kandalló mellett, öblös tajpípjából nagy élvezettel szívta a szűzdohányt, melyet a vátyi legényektől kapott újévi ajándéba.

Kinn kegyetlen hideg volt. A néptelen kocsiuton csak nagy ritkán volt látható egy sietve továbbító szán. Csak kit a kényszerűség vitt rá, az utazott, mert hire járt, hogy farkasokat láttak a vidéken.

Egyszer késő este egy szán közeledett nagy esőrtetéssel Váty felé, az ilvai molnár, kinek portája előtt a szán elhajtattott, kivánsian kilépett az ajtóba, de csak annyit látott a sötétben, hogy a 2 gözölgőparipát egy tetőtől talpig bundába burkolt ember hajtja. A molnár morogva ment vissza a házba.

A szán pedig rohant tovább. Mikor oda ért a vátyi malomhoz, akkor a két paripa, mintha gazdájok hirtelen egyet gondolt volna, a nyílt kapun át egyszerre nagy forulattal bekanyarodott Hárs András udvarába. A molnár meglepetve sietet a tornác elé, ki lehet az, ki őt ilyenkor

meglátogatja? De azért, még mielőtt tudta volna, hogy kit fogad házába, előkiáltotta a kocsi s meghagyta neki, hogy a két gözölgő lovat vezesse az istállóba s lássa el minden szükségessel.

Az idegen pedig szíves „jóestét” kívánva, odalépett Hárs András elé. Eltejava korában levő volt, a bundája galérján hóvá fagyott a zuznara a bajuszáról hatalmas jégesapok lógtak alá. A molnár nem emlékezett, hogy ez alakot valaha látta volna.

A két férfi belépett a szobába. Az idegen csak most állt elő a kérésével. Ötalyogi mészáros, ki a ceglédi vásárra megy, hol egy farka tinót akar vásárolni.

(Folyt. köv.)

Eladó

Rudolf trónörökös

Osztrák-Magyar Monarchiája

Füzetekben német nyelven.

Egy negyed árban.

Kifogástalan, tiszta állapotban.

Czim megtudható a: Kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utczai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a Kiadóhivatal.

Eladó,

18 Hekto törkö jutányos áron.

Homok-kert 165 szám alatt

A legjobb arcz-
szépitőszert a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. | Kitűnő toillet szappanok a

Epe-szappan. | o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arezpor háromszinben, fehér, rózsza és erème 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szajviz. A legjobb szajviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerészében, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerészben.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
70 fillér

Magy. kir. államvasutak.

208. 457/1902.

C. I.

Hirdetmény.

Be és kirakási illeték leszállítása a katonai díjszabás utólagos alkalmazása esetén.

Az összes hazai vasutakon a déli vaspálya-társaság magyar vonalainak és a kezelése alatt levő vasutak kivételével valamint a kassa-oderbergi vasut magyar és osztrák vonalán 1898 évi január hó 1-től katonai áruk szállítására érvényes díjszabásban a vasut közgei által eszközölt be- vagy kirakásért „egyéb katonai javak és járművek” után 100 kg.kint 4 fillérben megállapított illeték 1903. évi január hó 1-től kezdve 2 fillérre mérsékeltek. Ezen illeték a katonai kincstár tulajdonába utólag átment küldemények után minden esetben, tehát még akkor is fizetendő, ha az illető teljesítményeket a küldő, ill. az átvevő maga végezte és pedig az ezen műveletek teljesítésére szolgáló személyzet készentartása és egyéb kiadások ellenében.

Budapest 1903. január 15.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a többi érdekelt hazai vasut nevében is.

(Utányomás nem díjazatik)

Magy. kir. államvasutak.

9551./1903. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a budapesti marehegyi vonalon Párkány-Nána állomáson létesítendő ut- és pályáathidalás vas szerkezeteinek szállítása iránt.

A tervek és költség-számítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának aléptiményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. sz. III. em. 14. ajtó.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi február hó 11. éj déli 12 óráig nyújthatók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz-körút 56. sz. II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal ellátva nyújthatók be: „Ajánlat Budapest marehegyi vasuton Párkány-Nána állomáson létesítendő ut- és pályáathidalás vas szerkezeteinek szállítására.”

Az ajánlat benyújtását megelező napon vagyis 1903. évi február hó 10. éj délelőtt 12 óráig 350 azaz: háromszázötven korona bánatpénzben teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. kerület Andrásy-ut 75. szám földszint): akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett ár folyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak ideje korán beérkezett ajánlatok szolgáltatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek irtéi bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1903 évi január hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYAR, PROMONTOR.
Mindenütt kapható.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszitések, érmek és ki-tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-párosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók. stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógy-gyulásra a legregibb sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használják: a gyermek ágyasok mellbajainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sócsusz, dagadt lábakkal, sőt esontszunál is: ütött, szurt, lőtt, vágott és roncolt sebeknél; az ideggyógytestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homok dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint rákra: körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbded lábakkal. Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülhajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. Tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány érdetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vizsgálni, hogy minden tégelyen a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világított szernél, melyeknek minden családnál találhatóak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cizmezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada Robitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész Zsig-rában: Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.